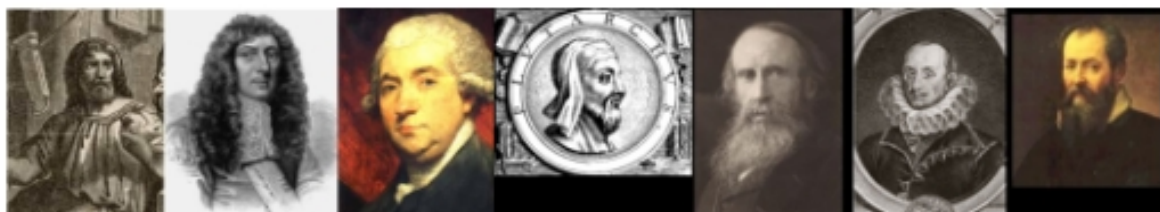

Biografie Instituut

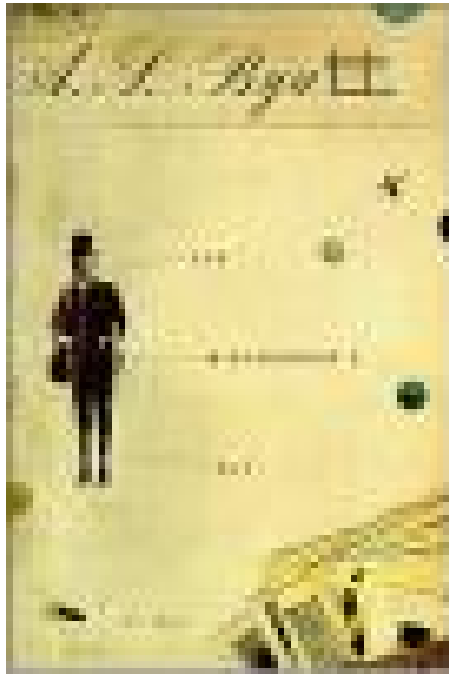
Jaarverslag 2005 - 2006

RUG

**Jaarverslag van het Biografie Instituut
1 september 2005 - 31 augustus 2006**

Inhoudsopgave

Inleiding	4
------------------	---

Biografie Instituut

1.1 Medewerkers	5
1.2 Promovendi	5
1.3 Adviescommissies	6
1.4 Financiën	6
1.5 Website	6

Projecten

2.1 Biografieën	7
2.2 Toekomstige biografieën	7
2.3 Aspirant-biografen	7
2.4 Congressen	8
2.5 Congresbundels	9
2.6 Tweede leven	9
2.7 Publicaties	10
2.8 Redacteurschappen en adviescommissies	14

Onderwijs en samenwerkingsverbanden

3.1 Begeleiding studenten	15
3.2 Samenwerkingsverbanden	15
3.3 Interviewproject	15
3.4 Digitaliseringplan	15

Publiciteit	16
--------------------	----

Bijlagen	17
-----------------	----

Inleiding

Per 1 september 2004 is aan de Rijksuniversiteit Groningen het Biografie Instituut gevestigd. Dit jaarverslag biedt een overzicht van de voornaamste activiteiten, ontwikkelingen en werkzaamheden van het Biografie Instituut in zijn tweede jaar.

Het Biografie Instituut is verbonden aan de Letterenfaculteit. De vestiging van het instituut werd financieel mede mogelijk gemaakt door de Stichting Democratie en Media. Het Biografie Instituut voert een strikt autonoom beleid.

De doelstellingen van het Biografie Instituut zijn:

- infrastructuur en inhoudelijke ondersteuning bieden aan academici die biografisch onderzoek doen,
- het stimuleren en ontwikkelen van theorievorming rond het fenomeen biografie als wetenschappelijk genre.

Behalve promovendi begeleidt het Biografie Instituut ook studenten, die binnen het onderzoeksdomein van het instituut een afstudeerscriptie schrijven of een onderzoekscollege volgen. Zo is in de zomer van 2005 voorbereidend werk gedaan ten behoeve van een onderzoek naar invloeden van theoretische literatuur over biografieën op gepubliceerde Nederlandse biografieën. Dit onderzoek zal uitmonden in een doctoraalscriptie.

In het kader van de theorievorming over de biografie stelt het Biografie Instituut zich ten doel wetenschappelijke congressen en symposia te organiseren, en streeft het de uitgave na van biografieën, congresbundels en wetenschappelijke artikelen. Binnen het thema *Journalistiek, uitgeverij en sociaal-democratie* doen medewerkers van het instituut de komende jaren onderzoek op diverse niveaus: naar bronnen, naar narratieve vormen en naar sociaal-culturele context. Daarnaast worden andere thema's geëxploreerd.

Dit jaar telde enkele vruchtbare activiteiten. Zo organiseerde het instituut op 30 september 2005 samen met Maison Descartes en de Werkgroep Biografie van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde het congres Biografie Internationaal. Voorts organiseerde het instituut op 24 maart 2006 een drukbezocht congres en werd een congresbundel gepubliceerd. Voorts verschenen in de reeks *Tweede leven*, onder redactie van het instituut, twee titels. Verder werd voorbereidend werk gedaan ten behoeve van twee congressen die in november 2006 en maart 2007 zullen plaatsvinden.

Ook werkt een promovendus aan de biografie van Loe de Jong, werd een interviewproject met drs. Wim van Norden afgerond, en zijn regelingen getroffen met enkele buitenpromovendi.

Vanaf september 2006 zal dr. J.W. Stutje als postdoc verbonden zijn aan het instituut om de biografie van Ferdinand Domela Nieuwenhuis te schrijven.

In samenwerking met de stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe en het Kröller-Müller Museum creëerde het Biografie Instituut tevens twee promotieplaatsen voor de biografen van Helene Kröller-Müller en Anton Kröller.

Biografie Instituut

1.1 Medewerkers

De volgende personen zijn verbonden aan het instituut.

Dr. J.W. Renders, directeur (0,5 fte).

Als directeur heeft Hans Renders de dagelijkse leiding over het instituut.

I.L. Hengeveld, bureaucoördinator (0,6 fte).

Als bureaucoördinator is Ilja Hengeveld belast met de dagelijkse, praktische coördinatie van het instituut.

Drs. B.J. Smits, promovendus (0,9 fte).

Boudewijn Smits schrijft de biografie van Loe de Jong.

Per 1 september 2005 is hij aan het Biografie Instituut verbonden als promovendus.

Dr. H.J. Langeveld, onderzoeker (1 fte).

Per 1 december 2005 is Herman Langeveld aangesteld om de biografie van Willem Schermerhorn te schrijven.

Dr. J.W. Stutje, postdoc (1 fte).

Vanaf 1 september 2006 onderzoekt Jan Willem Stutje het leven van Ferdinand Domela Nieuwenhuis.

Drs. E. Rovers, promovenda (0,9 fte).

Vanaf 1 september 2006 wordt Eva Rovers aangesteld om de biografie van Helene Kröller-Müller te schrijven.

Promovendus (0,9 fte).

Vanaf 1 september 2006 of kort daarna wordt een promovendus aangesteld om de biografie van Anton Kröller te schrijven.

1.2 Promovendi en interviewproject

Van 2004 tot 2007 is een promovendus aangesteld die de biografie van Loe de Jong gaat schrijven: Boudewijn Smits. Begeleidingscommissie: dr. J.W. Renders (RUG), prof. dr. J.C.H. Blom (NIOD/UVA) en prof. dr. P. Romijn (NIOD/UVA).

Op 10 november 2005 is drs. Wim Hazeu gepromoveerd op een biografie van Simon Vestdijk, promotor prof. dr. G.J. Dorleijn (RUG) en copromotor dr. A van den Oever (RUG).

Onder auspiciën van het Biografie Instituut wordt een drietal buitenpromovendi begeleid: drs. Bart Slijper bereidt momenteel onder begeleiding van prof. dr. G.J. Dorleijn en dr. J.W. Renders een biografie voor van J.C. Bloem. Verder schrijft Jeroen Corduwener een biografie van G.J. van Heuven Goedhart; begeleidingscommissie dr. J.W. Renders, prof. dr. D.F.J. Bosscher, dr. H.J. Langeveld en dr. J.F.M.M. Perry (UM). Manu van der Aa bereidt een biografie voor van Alice Nahon; begeleidingscommissie dr. J.W. Renders, prof. dr. G.J. Dorleijn, drs. S.A.J. van Faassen (NLMD) en dr. Nico Laan (UVA).

1.3 *Adviescommissies*

Het Biografie Instituut wordt in zijn ontwikkeling bijgestaan door een interne (RUG) en een externe adviescommissie. In de interne adviescommissie hebben zitting: prof. dr. K. van Berkel, prof. dr. D.F.J. Bosscher, prof. dr. G.J. Dorleijn, prof. dr. M. Gosman, prof. dr. H.L.M. Hermans en dr. H.J. Langeveld. De externe adviescommissie bestaat uit: drs. S.A.J. van Faassen (Nederlands Letterkundig Museum en Documentatiecentrum), dr. A.J.C.M. Gabriëls (Instituut voor Nederlandse Geschiedenis, *Biografisch Woordenboek van Nederland*), dr. K. Hilberdink (Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, biograaf van Paul Rodenko), dr. D. van der Meulen (*Biografie Bulletin*, biograaf van Multatuli), dr. J.F.M.M. Perry (Universiteit Maastricht, biograaf van W.H. Vliegen) en prof. dr. H. te Velde (Universiteit Leiden). Deze twee adviescommissies staan onder voorzitterschap van prof. dr. J.C.H. Blom (NIOD/UVA).

1.4 *Financiën*

Het Biografie Instituut wordt bij besluit van het faculteitsbestuur binnen de RUG financieel projectmatig behandeld. Externe financiële middelen werden geworven ten behoeve van de financiering van de personele kosten van het Biografie Instituut, alsmede ter bekostiging van congressen, symposia en colloquiumbundels. Voor het 5-jarig project van de biografie van Ferdinand Domela Nieuwenhuis is een Vidi-subsidie van NWO verworven en voor het project voor de biografieën van Anton Kröller en Helene Kröller-Müller is naast de facultaire bijdrage (Instituut ICOG en Onderzoeksschool OGWG) een subsidie toegekend door Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe en het Kröller-Müller Museum.

Andere projecten werden financieel gesteund door het Archief en Documentatiecentrum Nederlandse Psychologie (ADNP), de Stichting Democratie en Media, de Stichting Nicolaas Muleriusfonds, het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD), de Werkgroep Biografie van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde, het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP) en het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds (NLPVF).

1.5 *Website*

Het Biografie Instituut heeft een eigen website: www.rug.nl/BiografieInstituut, ook bereikbaar via www.BiografieInstituut.nl. Op deze site is informatie te vinden over de doelstellingen en het onderzoeksterrein van het instituut. De site bevat tevens een nieuwsrubriek die minstens een keer per maand wordt geactualiseerd. Voorts is er een uitgebreide lijst met biografiegerelateerde links gemaakt, en kan men via de site contact opnemen met het instituut.

De website van het Biografie Instituut werd al direct vanaf oprichting het meest bezocht van alle onderzoeksites van de Rijksuniversiteit Groningen: 35% van alle bezoekers in het academiejaar 2005-2006. Concreet komt dit neer op ruim 15.000 hits voor het Biografie Instituut in iets minder dan een jaar tijd.

Projecten

2.1 *Biografieën*

Een van voornaamste doelstellingen van het Biografie Instituut, het begeleiden van biografen, kreeg in het academiejaar 2005-2006 zijn beslag door de begeleiding van Bart Slijper (J.C. Bloem), Boudewijn Smits (Loe de Jong) en Manu van der Aa (Alice Nahon). Door een buitenlands verblijf van J. Corduwener werden de werkzaamheden ten behoeve van de biografie van G.J. van Heuven Goedhart een jaar opgeschort.

2.2 *Toekomstige biografieën*

Per 1 september 2006 zal begonnen worden aan de volgende vier projecten. De biografie van Ferdinand Domela Nieuwenhuis door dr. J.W. Stutje als postdoc.

Tevens wordt begonnen aan de biografieën van Anton Kröller en Helene Kröller-Müller. En de biografie van Alice Nahon zal door Manu van der Aa geschreven worden als toegevoegd onderzoeker.

Dit jaar is een archief geschonken van de familie Van Calker/Clemens-Schröner, dat een periode van twee eeuwen beslaat. Ilja Hengeveld is begonnen met de inventarisatie hiervan.

2.3 *Aspirant-biografen*

Het Biografie Instituut blijkt een grote aantrekkingskracht te hebben op onderzoekers c.q. aspirant-biografen. Gemiddeld meldden zich maandelijks drie aspirant-biografen. Sommige voorstellen werden direct afgewezen, omdat ze niet stroken met de inhoudelijke doelstellingen van het instituut, of anderszins omdat er te weinig gronden zijn om gekwalificeerde begeleiding via het Biografie Instituut te mobiliseren of omdat het voorgestelde onderzoek zich richt op een periode waar het instituut zich niet op concentreert. Verzoeken om begeleiding van welke aard dan ook buiten het promotietraject werden niet in behandeling genomen, studenten uitgezonderd. Wel werden, desgevraagd, adviezen gegeven aan reeds gepromoveerden die biografisch onderzoek willen doen.

De selectie van alle aspirant-biografen vond plaats op basis van een werkplan. De intensiteit van het selectieproces vormt een punt van zorg, omdat de selectiewerkzaamheden een grote druk leggen op de formatiecapaciteit van het instituut. Desalniettemin heeft het Biografie Instituut veel tijd gestoken in initiatieven die moeten leiden tot promotieplaatsen, om op die wijze het eigen beleid van het instituut gestalte te kunnen geven. De promotieplaatsen ten behoeve van de projecten Loe de Jong, Anton Kröller, Helene Kröller-Müller en Alice Nahon zijn daar goede voorbeelden van.

Onder begeleiding van het Biografie Instituut werd in het studiejaar 2005-2006 gewerkt aan plannen ten behoeve van enkele biografieën. Met uitzondering van de in §2.1 en §2.2 genoemde biografieprojecten is over deze plannen nog geen definitief uitsluitsel te geven. Vier verzoeken tot ondersteuning werden na indiening en beoordeling van een werkplan afgewezen. Andere voorstellen werden reeds na een inleidend gesprek niet gehonoreerd.

2.4 Congressen

- 30 september 2005 *Biografie Internationaal*

Op 30 september 2005 vond in Maison Descartes te Amsterdam het congres 'Biografie Internationaal' plaats, over theoretische implicaties van de biografie in internationaal perspectief. Dit congres werd georganiseerd in samenwerking met Maison Descartes en de Werkgroep Biografie van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde. Hans Renders hield een lezing over de (theoretische) stand van zaken en de historische traditie van de biografie. Andere sprekers waren onder meer François Dosse (Frankrijk) en Jenny Uglow (Engeland).

- 24 maart 2006 *Privé in de Politieke Biografie*

Op 24 maart 2006 vond het congres 'Privé in de Politieke Biografie' plaats in de Senaatskamer van het Academieggebouw van de Rijksuniversiteit Groningen, georganiseerd door het Biografie Instituut en het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen.

Om 10.30 uur stroomden de ruim 100 mensen binnen om met koffie ontvangen te worden in het Academieggebouw. De opening werd gedaan door dr. Hans Renders en onder het voorzitterschap van prof. dr. Jac Bosmans sprak vervolgens dr. Herman Langeveld over de politieke biografie als subspecialisme van de politieke geschiedschrijving. Dr. Gerrit Voerman sprak over de personalisering van de politiek, waardoor schrijven over de politiek steeds meer zal samenvallen met het biograferen van politici.

Na de lunch wist prof. dr. Ruud Koole te vertellen dat in de kinderwagen, waarmee Wouter Bos gefotografeerd was, helemaal geen baby lag. Koole, tot voor kort partijvoorzitter van de PvdA, pleitte voor het invoeren van een gedragscode voor politici. Dr. Paul van der Steen illustreerde aan de hand van zijn biografie van J. Cals zijn stelling dat privé in de politiek er wel degelijk toe doet. Dr. Mineke Bosch sprak over het verschil dat gemaakt wordt tussen mannen en vrouwen in de politiek en hoe dat vertaald wordt naar biografieën .

Drs. Jelle Gaemers sprak na de theepauze over Drees en hoe zijn foto was uitgekozen voor de verkiezingscampagne; hij leek zo op de vaders van de ondervraagden. De voordracht van prof. dr. Elsbeth Etty - last but not least - deed nogal wat stof opwaaien. Zij had daarvoor ook al vanuit de zaal meegediscussieerd. Ze gaf alle sprekers, zoals ze zelf zei, 'een beurt' in haar slotbeschouwing. Mineke Bosch voelde zich zelfs nog genooddaakt opnieuw het spreekgestoelte te beklimmen. Scherpe discussies tussen sprekers en de zaal volgden, die bij de borrel vrolijk werden afgerond.

2.5 *Congresbundels*

In september 2005 verscheen naar aanleiding van het openingscongres van 9 en 10 maart 2005 bij uitgeverij De Bezige Bij de bundel *Het leven van een doodsbbericht*, met daarin de meeste bijdragen van de sprekers op dit congres.

In 2007 verschijnt tevens de congresbundel *Psychologie en Biografie* bij Uitgeverij Boom, met bijdragen van de sprekers van het gelijknamige congres in mei 2005. Deze bijdragen staan onder redactie van Jacques Dane (ADNP) en Hans Renders. Eveneens in 2007 zal bij Uitgeverij Boom de congresbundel *Privé in de Politieke Biografie* verschijnen, onder redactie van Hans Renders en Gerrit Voerman (DNPP). Beide publicaties worden opgenomen in een nieuw op te zetten reeks Biografische Studies.

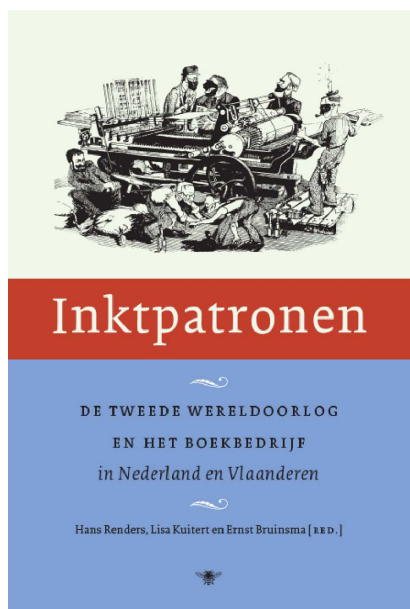
2.6 *Tweede leven*

Dit jaar verschenen de eerste twee delen uit de reeks *Tweede leven*. In deze reeks verschijnen onder redactie van het Biografie Instituut bij uitgeverij De Bezige Bij twee biografieën per jaar, afwisselend uit Nederland en daarbuiten, met een voorbeeldfunctie. De verschenen delen van dit jaar zijn de biografie van Sigmund Freud door Peter Gay en de biografie van Hans Andreus door Jan van der Vegt.

2.7 Publicaties

Wetenschappelijke publicaties

- Renders, Hans. 'Necrologie & Biografie', in: Hans Renders, samenstelling en redactie *Het leven van een doodsbericht; Necrologie & Biografie*, De Bezige Bij, Amsterdam 2005, p. 7-12.
- Renders, Hans, 'Journalistiek of literatuur: de krant op een tweesprong in het interbellum', in: Carla Dauven, Jelle Koopmans en Lisa Kuitert, *Publiceren: wat is dat?*, Instituut voor Cultuur en Geschiedenis, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam 2005, p. 29-40.
- Renders, Hans, 'Periodieke vervalsingen', in: *De Boekenwereld. Tijdschrift voor boek en prent*, Themanummer 'List en bedrog. Over misleiding en verleiding in de boekenwereld', 22(2006)3, maart, p. 241-245.
- Renders, Hans, *Inktpatronen. De Tweede Wereldoorlog en het boekbedrijf in Nederland en Vlaanderen*, onder redactie van Hans Renders, Lisa Kuitert en Ernst Bruinsma, 432 blz. en I-XXXII blz., 'Voorwoord' van Hans Renders, Lisa Kuitert en Ernst Bruinsma, p. 7-8. 'Het boekbedrijf tijdens de bezetting in Nederland' van Hans Renders, p. 9-21. 'Cultureel verzet' van Hans Renders, p. 340-357, De Bezige Bij, Amsterdam 2006.
- Renders, Hans, 'Art, ideology and Americanization in post-war Dutch *Mandril*. Journalistic innovation of a conservative kind', in: *Quaerendo. A Quarterly Journal from the Low Countries devoted to Manuscripts and printed Books*, 36(2006)1/2 [juli], p. 114-134.

Vakpublicaties

- Langeveld, H.J., 'Bij wie anders konden burgers zich veilig voelen dan bij Hendrikus Colijn? De crisis van de jaren dertig', in: *Historisch Nieuwsblad* 14(2005)6, juli/augustus, p. 8-15.
- Langeveld, H.J., 'Het nut van de politieke biografie. De levensbeschrijving als vergrootglas', in: *Biografie Bulletin* 15(2005)3, p. 4-8.
- Langeveld, H.J., recensie Jos Perry, *Ons fatsoen als natie. Victor de Stuers 1843-1916*, in: *Biografie Bulletin* 15(2005)2, p. 60-64.
- Langeveld, H.J., recensie Paul van der Steen, *Cals. Koopman in verwachtingen 1914-1971*, in: *Jaarboek Parlementaire Geschiedenis 2005*, Den Haag 2005, p. 193-195.

- Renders, Hans, recensie *Zevende Bulletin Tweede Wereldoorlog*, in: *Het Parool* 23-7-2005.
- Renders, Hans, recensie *Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis*, 12de aflevering, in: *Het Parool* 13-8-2005.
- Renders, Hans, recensie A.J. van der Aa, *Biographisch Woordenboek der Nederlanden 1852-1878*, in: *Historisch Nieuwsblad* 14(2005)7.
- Renders, Hans, recensie Seth Mnookin, *Hard News. The scandals at the New York Times and Their Meaning for American Media*, in: *Media Facts* 8(2005)4, september.
- Renders, Hans, recensie Henri van der Zee, *In Ballingschap. De Nederlandse kolonie in Engeland (1940-1945)*, in: *Vrij Nederland* 3-9-2005.
- Renders, Hans, recensie Rob Molin, *Lieve Rebel. Biografie van Adriaan Morriën*, in: *Vrij Nederland* 8-10-2005.
- Renders, Hans, recensie Kester Freriks, *Madelon. Het verborgen leven van Madelon Székely-Lulofs*, in: *Het Parool* 27-10-2005.
- Renders, Hans, 'Het Biografie Instituut', in: *Levens in voorbereiding*, Vereniging Openbare Bibliotheken, Probiblio, Hoofddorp jaarwisseling 2005-2006.
- Renders, Hans, recensie Gert-Jan Johannes & Michiel Cohen de Lara, *Van Haarlem naar Manhattan. Veertig jaar VNU 1965-2005*, in: *Media Facts* 8(2005)5, november.
- Renders, Hans, recensie Wim Hazeu, *Vestdijk; Een biografie*, in: *Vrij Nederland* 26-11-2005.
- Renders, Hans, recensie Anton Mussert, *Nagelaten bekentenissen*, bezorgd en ingeleid door Gerard Groeneveld. Jan Meyers, *Mussert. Een politiek leven*, in: *Het Parool* 8-12-2005.
- Renders, Hans, recensie Gerry van der List, *Meer dan een weekblad. De geschiedenis van Elsevier*, in: *Media Facts* 8(2005)6, december.
- Renders, Hans, recensie Leon de Wolff, *De krant was koning. Publieksgerichte journalistiek en de toekomst van de media*, in: *Media Facts* 8(2005)6, december.
- Renders, Hans, recensie Menno Schenke, *Vaan. Het bewogen bestaan van C.B. Vaandrager*, in: *Vrij Nederland* 31-12-2005.
- Renders, Hans, recensie Christine Van Everbroeck, *August Borms. Zijn leven, zijn oorlogen, zijn dood*, in: *Het Parool* 26-1-2006.

- Renders, Hans, recensie J.C.H. Blom, D.E.H. de Boer, H.F. Cohen, J.F. Cohen, *A.E. Cohen als geschiedschrijver van zijn tijd*, in: *Historisch Nieuwsblad* 15(2006)2.
- Renders, Hans, recensie Axel Springer. *Neue Blicke auf den Verleger. Eine Edition aktueller Autorenbeiträge und eigener Texte*, in: *Media Facts* 9(2006)1, februari.
- Renders, Hans, recensie Richard van der Wurff & Edmund Lauf (red.), *Print and online newspapers in Europe. A comparative analysis in 16 countries*, in: *Media Facts* 9(2006)1, februari.
- Renders, Hans, recensie Hugo Brems, *Altijd weer vogels die nesten beginnen. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1945-2005*, in: *Het Parool* 2-3-2006.
- Renders, Hans, recensie Bettina van Santen, *Lumax – De katholieke vakbondsdrukkerij in Utrecht*, in: *Media Facts* 9(2006)2, april.
- Renders, Hans, recensie C.J.C.W.H. Arnold en M.A.M. Franken, *J.H. Gunning 1768-1853. Uit het bewogen leven van een ondernemer, papierfabrikant en maire van Apeldoorn*, Ariëtte Dekker, *Cornelis Verolme. Opkomst en ondergang van een scheepsbouwer* en W.H. Weenink, *Johan Willem Beyen 1897-1976. Bankier van de Wereld. Bouwer van Europa*, in: *De Academische Boekengids*, nr. 56, mei 2006, p. 11-13.
- Renders, Hans, recensie Gretha Donker, *J.C. Bloem. Meester-dichter*, in: *Het Parool* 27-4-2006.
- Renders, Hans, recensie Igor Cornelissen, *Mathieu Smedts. De katholieke die Vrij Nederland redde*, in: *Media Facts* 9(2006)3, juni.
- Renders, Hans, recensie Guido van Liefferinge, *Glamour en glitter, geld en macht*, in: *Media Facts* 9(2006)3, juni.
- Renders, Hans, recensie Jelle Gaemers, *'De rode wethouder'. Willem Drees 1886-1988. De jaren 1886-1940*, in: *Vrij Nederland* 24-6-2006.
- Renders, Hans, recensie Roger Pearson, *Voltaire. De Almachtige*, in: *Het Parool* 29-6-2006.

- Slijper, Bart, 'Een onmatige zwelling van woorden. Du Perron en Bloem strijden tegen humanitaristen en pathaesthethetici', in: *Cahiers voor een lezer*, nr. 23, mei 2006, p. 22-25.

Lezingen

- Langeveld, H.J., 30-9-2006, Maison Descartes, Amsterdam. 'The relationship between the biographer and his subject'. Inleiding voor een workshop van het symposium 'Biografie Internationaal'.
- Langeveld, H.J., 28-10-2005, Groningen. 'Colijn: held, idool of schurk?'. Lezing voor het Groninger Historisch Dispuut Ubbo Emmius op het congres 'Vaderlandse helden en idolen. Ere wie ere toekomt?'
- Langeveld, H.J., 29-10-2005, Utrecht. 'Hendrikus Colijn en Jan Schouten'. Lezing voor het Gezelschap van Christelijke historici in Nederland.

- Langeveld, H.J., 9-12-2005, Vrije Universiteit, Amsterdam. 'De man die in de put sprong'. College ter gelegenheid van zijn afscheid als Hoofddocent Nieuwste Geschiedenis bij de Faculteit der Letteren.
- Langeveld, H.J., 16-1-2006, Uitwijk. 'De val van Colijn'. Lezing voor de Historische Kring 'Het Oude Land van Heusden en Altena'.
- Langeveld, H.J., 11-2-2006, Beurs van Berlage, Amsterdam. 'Willem Schermerhorn, een vergeten PvdA-premier'. Lezing op de bijeenkomst ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van de Partij van de Arbeid.
- Langeveld, H.J., 1-3-2006, Amsterdam. 'Een groot staatsman? Het leven van Hendrikus Colijn als invalshoek voor de Nederlandse geschiedenis tussen 1890 en 1940'. Lezing voor de Gereformeerde Studenten Vereniging 'Petrus Plancius'.
- Langeveld, H.J., 24-3-2006, Rijksuniversiteit Groningen. 'De politieke biografie in Nederland'. Lezing op het congres 'Privé in de Politieke Biografie'.
- Langeveld, H.J., 19-6-2006, Theologische Universiteit Kampen. 'De dominees en de Doorbraak'. Lezing op het symposium 'Veertig jaar *Biografisch Lexicon voor het Nederlands Protestantisme: een evaluatie*'.

- Renders, Hans, 21-9-2005, De Balie, Amsterdam. 'Jan Hanlo Essayprijs'. Uitreiking 'Jan Hanlo Essayprijs'.
- Renders, Hans, 30-9-2005, Maison Descartes, Amsterdam. 'Het zelfbewustzijn van de biograaf. Waarom de biografie geen roman is'. Lezing op het congres 'Biografie Internationaal'.
- Renders, Hans, 8-11-2005, Rijksuniversiteit Groningen. 'De biografie in Nederland'. Lezing Senioren Academie RUG Groningen.
- Renders, Hans, 11-12-2005, Hilton Amsterdam. 'Oude levens nieuwe kwesties'. Lezing Stichting Het Parool.
- Renders, Hans, 8-1-2006, Stadsschouwburg, Amsterdam. 'Biografen over Amsterdamse levens'. Verkiezing door *Het Parool* van 'De Amsterdammer van het Jaar'.
- Renders, Hans, 24-3-2006, Rijksuniversiteit Groningen. 'Privé in de politieke biografie'. Lezing op het congres 'Privé in de Politieke Biografie'.

Academische activiteiten

- Langeveld, H.J., 20-4-2006, Universiteit van Amsterdam. Lid van de promotiecommissie voor het proefschrift van Arno Bornebroek, *Een heer in een volkspartij. Theodoor Heemskerk (1852-1932). Minister-president en minister van justitie*.
- Langeveld, H.J., 22-5-2006, Vrije Universiteit, Amsterdam. 'Jeroen Kochs Kuyper-biografie'. Inleiding op het symposium ter gelegenheid van de verschijning van Jeroen Koch, *Abraham Kuyper. Een biografie*.
- Langeveld, H.J., 31-5-2006, Vrije Universiteit, Amsterdam. Lid van de promotiecommissie voor het proefschrift van Herman Smit, *Gezag is gezag... Kanttekeningen bij de houding van de gereformeerden in de Indonesische kwestie*.

- Renders, Hans, 24/25-4-2006, Ludwig Boltzmann Institut, Wenen. Bezoek aan het openingscongres van dit nieuwe biografie instituut in Wenen.
- Renders, Hans, 1-6-2006, Radboud Universiteit Nijmegen. Lid van de promotiecommissie voor het proefschrift van mr. drs. J.C.F.J. van Merriënboer, *Mansholt. Een biografie*.
- Renders, Hans, 15-6-2006, Erasmus Universiteit Rotterdam. Dagvoorzitter van het congres 'Controlling time and shaping the self: the rise of autobiographical writing since 1750'.
- Renders, Hans, 20-6-2006, KNAW Amsterdam. Deelname aan de studiedag 'Geschiedenis op bestelling', georganiseerd door de Raad voor Geesteswetenschappen (RGW).

2.8 Redacteurschappen en adviescommissies

In het academiejaar 2004-2005 was Hans Renders lid van het bestuur van de Werkgroep Biografie van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde, en was hij lid van de adviesraad ten behoeve van het Comité van Ministers Vlaanderen en Nederland van de Nederlandse Taalunie.

Daarnaast was hij redacteur van het Vlaams-Nederlandse wetenschappelijke tijdschrift *ZL. Literair-historisch tijdschrift* (Antwerpen) en maakte hij deel uit van de *editorial board* van het wetenschappelijke tijdschrift *Quaerendo. A Quarterly Journal from the Low Countries devoted to Manuscripts and printed Books* (Leiden) en van het wetenschappelijke tijdschrift *Le Temps des Médias. Revue d'histoire* (Parijs).

Op verzoek van het Dr. Hendrik Muller Vaderlandsch Fonds heeft Hans Renders zitting in de begeleidingscommissie van dr. M.R. Doortmont, die de biografie van Hendrik Muller gaat schrijven.

In 2005 was Hans Renders juryvoorzitter van de Jan Hanlo Essayprijs. De prijsuitreiking vond plaats op 21 september 2005 in Amsterdam.

Onderwijs en samenwerkingsverbanden

3.1 *Begeleiding studenten*

In het collegejaar 2005-2006 verzorgde Hans Renders het onderzoekscollege 'Biografisch onderzoek naar journalisten' en begeleidde hij enkele studenten bij hun afstudeerscriptie. Tevens werd hij gevraagd als tweede begeleider van diverse afstudeerscripties van studenten Geschiedenis en Nederlands.

3.2 *Samenwerkingsverbanden*

Met de Vereniging van Openbare Bibliotheken heeft er overleg plaatsgevonden voor de in begin 2006 verschenen uitgave *Levens in voorbereiding*.

Verder is voor het congres van 30 september 2005 onder meer samengewerkt met het Archief- en Documentatiecentrum Nederlandse Psychologie, en bij het congres op 24 maart 2006 met het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen. Voor het komende congres op 10 november 2006 wordt samengewerkt met het NEHA en de Werkgroep Biografie. Het congres in maart 2007 over de (post)koloniale biografie wordt georganiseerd met het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde (KITLV) en de Universiteit Leiden.

Voor het project EURO-HISMEDIA betreffende het thema media, oorlog en representatie van oorlog in Europa (20ste en 21ste eeuw) is er samenwerking met de Universiteit van Versailles Saint-Quentin-en-Yvelines.

3.3 *Interviewproject*

Bas de Jong was aangesteld als contractmedewerker op een extern gefinancierd interview-project. Hij heeft vanaf mei 2005 een halfjaar lang wekelijks oud *Parool*-directeur drs. Wim van Norden geïnterviewd ten behoeve van dataverzameling. De verkregen informatie werd op CD gezet, vergezeld van een uitgebreide papieren inventaris.

Wim van Norden

3.4 *Digitaliseringplan*

Met het Biografie Instituut als trekker en het Persmuseum als partner wordt gewerkt aan de beschrijving van een digitaliseringproject: het beschikbaar maken voor onderzoek van biografische data van journalisten uit de twintigste eeuw. Verspreid over diverse instellingen, en voornamelijk in het Persmuseum, is veel bruikbaar biografisch materiaal voorhanden dat in gedigitaliseerde vorm van grote betekenis is voor cultuurhistorisch onderzoek.

Publiciteit

Het tweede jaar van zijn bestaan kwam het Biografie Instituut weer veelvuldig in de publiciteit. Veel aandacht was er voor de vacatures voor de biografen van Anton Kröller en Helene Kröller-Müller, voor het congres 'Biografie Internationaal' in Maison Descartes en voor het congres 'Privé in de Politieke Biografie' in Groningen. Op diverse websites en in radioprogramma's werd aandacht besteed aan de activiteiten van het Biografie Instituut. Besprekingen van activiteiten van het Biografie Instituut in de geschreven pers verschenen in:

- *Historisch Nieuwsblad* (maart 2006, mei 2006)
- *Letterennieuws RUG* (februari 2006, maart 2006, april 2006, mei 2006, juni 2006)
- *Het Parool* (7-1-2006)
- *NRC Handelsblad* (2-8-2005, 1-10-2005, 18-2-2006, 7-4-2006, 12-5-2006)
- *TLC The Low Countries 14* (2006)
- *UK* (30-3-2006)
- *Senioren Academie RUG Groningen* (8-11-2006)
- *ZL. Literair-historisch tijdschrift* (maart 2006)

Biografie Instituut

Rijksuniversiteit Groningen – The Netherlands
www.rug.nl/biografieinstituut

RUG

Biografieën zijn de afgelopen jaren in populariteit gestegen. Dat blijkt mede door het toenemende aantal biografieën dat als dissertatie verschijnt. Daarom is in 2004 het Biografie Instituut opgericht aan de Rijksuniversiteit Groningen.

De doelstellingen van het Biografie Instituut zijn:

- *infrastructuur en inhoudelijke ondersteuning bieden aan promovendi die biografisch onderzoek doen,*
- *het stimuleren en ontwikkelen van theoretische rond het fenomeen biografie als wetenschappelijk genre.*

In het kader van die theoretische vorming stelt het Biografie Instituut zich ten doel wetenschappelijke congressen en symposia te organiseren, en streeft het de uitgave na van biografieën, congresbundels en wetenschappelijke artikelen.

Behalve congresbundels wordt de reeks *Tweede leven* uitgegeven. In die reeks verschijnen, onder redactie van het Biografie Instituut, herdrukken van buitenlandse en Nederlandse biografieën met een voorbeeldfunctie.

Momenteel wordt er gewerkt aan de biografieën van Loe de Jong, J.C. Bloem, G.J. van Heuven-Goedhart, F. Domela Nieuwenhuis, Anton Kröller en Helene Kröller-Müller.

Biographies have risen in popularity significantly in recent years. Amongst the signs of this increased popularity is the growing number of biographies that have been published as a dissertation. As a response to this development this resulted in the *Biografie Instituut* (Institute of Biography) was established within the University of Groningen in 2004.

The Biografie Instituut has the following objectives:

- *to offer both a supportive infrastructure and more specific support related to a variety of subjects for graduate students engaged in biographical research,*
- *to stimulate the further development of a theoretical framework with regard to the biography as an academic genre.*

The *Biografie Instituut* aims to achieve the latter objective by organising academic conferences and symposia and by the publication of biographies, conference papers and academic articles.

Apart from conference papers the series *Tweede leven* (Second life) is being published. In this series, for which the *Biografie Instituut* acts as an editor, standard setting biographies, both foreign and Dutch, are being reprinted.

At present work is being done on the biographies of Loe de Jong (historian), J.C. Bloem (poet), G.J. van Heuven-Goedhart (politician), F. Domela Nieuwenhuis (politician/anarchist), Anton Kröller and Helene Kröller-Müller (art collectors).

Biografie Instituut
Faculty of Arts
University of Groningen
Dr. Hans Renders, director

Oude Kijk in 't Jatstraat 26
9712 EK Groningen
The Netherlands
Tel. + 31 50 3635816
Biografie.Instituut@rug.nl
www.rug.nl/biografieinstituut

Tweetalige informatiebrochure

Werken aan de grenzen van het weten

Werken bij de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) betekent werken aan de grenzen van het weten. De RUG biedt onderzoekers en studenten de ruimte en faciliteiten om de grenzen te verleggen; om de eigen talenten te ontwikkelen en samen met anderen te komen tot excellente prestaties. De RUG kiest daarbij voor een interdisciplinaire benadering van wetenschap. Juist op de grenzen tussen de verschillende wetenschapsgebieden ontstaat de vernieuwing, wordt de ontdekking geboren. Onderzoekers en studenten profiteren in Groningen van het rijke palet aan disciplines dat de RUG in haar bijna vierhonderdjarige bestaan heeft ontwikkeld.

Wetenschap is universeel, niet aan grenzen gebonden. De RUG kiest bewust voor intensieve en wereldwijde samenwerking met andere toonaangevende universiteiten en organisaties. Gericht op de wereld, heeft de RUG oog voor de eigen regio, waar ze een van de grootste werkgevers is. De 22.500 studenten en 6.000 medewerkers vormen een hechte academische gemeenschap met open verhoudingen; een vitaal onderdeel van de eigenzinnige stad Groningen. Studenten en medewerkers leven er graag.

RUG

De sluitingsdatum voor sollicitaties is 15.4.2006.

U kunt uw schriftelijke sollicitatie vergezeld van curriculum vitae (volgens ICOC sollicitatieformat) sturen naar de Rijksuniversiteit Groningen,

Afdeling Personeel & Organisatie, Postbus 72, 9700 AB Groningen of e-mail: vmpp@bureau.rug.nl

Vermeld het vacaturnummer op de envelop en bewaak uw brief.

Nadere informatie over vacatures bij de RUG vindt u op de website:

(www.rug.nl)

De RUG biedt speciaal aan meeverhuisende werkende partners van nieuwe medewerkers goede loopbaanfaciliteiten.

De RUG streeft naar een evenwichtig opgebouwd personeelsbestand. Op een aantal terreinen zijn vrouwen nog ondervertegenwoordigd. Daarom worden vooral zij uitgenodigd te solliciteren.

Faculteit der Letteren

Het Biografie Instituut van de Rijksuniversiteit Groningen zoekt in samenwerking met Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe en het Kröller-Müller Museum en met het Instituut voor Cultuurwetenschappelijk Onderzoek (ICOG) twee promovendi.

• Promovendus 'Biografie Helene Kröller-Müller'

Werktijd 90%

VACATUURNUMMER 206019/2731

De functie Uitvoeren van een onderzoeksproject binnen het kader van het genoemde terrein. In combinatie met de te volgen onderzoekopleiding *Ura in dit te keken tot een prunuske*. Helene Müller (1869-1939) ontwikkelde na haar kennismaking met de Haagse kunstpedagoog H.F. Bremmer een passie voor het verzamelen van beeldende kunst. Samen met haar echtgenoot Anton Kröller en enkele - wisselende - adviseurs bouwde Helene Müller een verzameling op die als grondslag heeft gediend voor het Kröller-Müller Museum, waarvan zij zelf de eerste directeur was. Het is van belang te onderzoeken hoe deze van oorsprong Duitse vrouw de wereld van het zakenleven en die van het kunstleven (schilderkunst, architectuur) wist te verenigen, wat de betekenis was van haar contacten met kunstenaars en verzamelaars in binnen- en buitenland en hoe haar verzameling van invloed is geweest op de appreciatie van nieuwe kunststromingen vanaf het begin van de twintigste eeuw. Welke rol speelde haar sociaal-culturele achtergrond, haar politieke denken, haar activiteiten als opdrachtgever aan architecten en als mecenas bij de totstandkoming van haar opvattingen, en in het verlengde daarvan, van haar verzameling. Deze onderzoeksvragen kunnen door middel van biografisch onderzoek beantwoord worden. De persoonlijke keuzes die Kröller-Müller heeft gemaakt zijn van invloed geweest op de geschiedenis van de beeldende kunst in Nederland en op de musale opvattingen over de functie van collectievermogen. Dit interdisciplinaire onderzoek is van wezenlijk belang voor het begrip van de geschiedenis van de moderne kunst, voor de opinievorming over de rol van moderne kunst in onze samenleving en voor het aandeel in dit proces van internationaal opererende cultural gatekeepers.

Profiel

- voltuioide doctoraalopleiding
- aantoonbare belangstelling voor interdisciplinair onderzoek
- aantoonbare kennis van moderne kunstgeschiedenis
- aantoonbare belangstelling voor theoretische en methodologische kwesties
- stilistische vaardigheden
- ervaring met bronnenonderzoek.

• Promovendus 'Biografie Anton Kröller'

Werktijd 90%

VACATUURNUMMER 206020/2731

De functie Uitvoeren van een onderzoeksproject binnen het kader van het genoemde terrein. In combinatie met de te volgen onderzoekopleiding dient dit te leiden tot een promotie. Anton Kröller (1862-1941) trad na de HBS te hebben voltooid in dienst van Müller & Co te Rotterdam, deze firma was gespecialiseerd in grondstoffenhandel en scheepvaartactiviteiten. Tijdens een bezoek aan het hoofdkantoor in Düsseldorf leerde hij de dochter van de oprichter kennen: Helene Müller. Anton Kröller nam het bedrijf van zijn schoorfamilie over en breidde het uit, met onder meer de Nederlandse Stoomboot Maatschappij, die een lijndienst op Londen onderhield. De firma Müller & Co kwam tijdens de Eerste Wereldoorlog tot grote bloei als gevolg van een monopoliepositie in

graan en erts. Na WO I werden deze activiteiten voortgezet in een mondiale setting en uitgebreid, onder meer met belangen in mijnen en spoorwegaanleg. Dit gebeurde met wisselend succes, hetgeen terugloeg op hun privé-situatie. Ook was Kröller betrokken bij de oprichting van Hoogovens en de KLM. Anton Kröller was samen met zijn vrouw actief als kunstverzamelaar, opdrachtgever van architecten en schilders en ook kocht hij met bedrijfswinst sluizende hectare grond op de Hoge Veluwe. Op dit terrein werd een museum gebouwd om de kunstcollectie in onder te brengen en aan het publiek te presenteren. De biografie van Kröller moet ingaan op het belang dat hij heeft gehad voor de ontwikkeling van de Nederlandse economie sinds het einde van de 19e eeuw, op zijn specifieke positie tussen Engeland en Duitsland, ook in de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog, op de verweving van zakelijke en privé-belangen, op zijn opvattingen en netwerken en het interfereren daarvan met die van zijn echtgenote. Dit interdisciplinaire onderzoek beoogt inzicht te verschaffen in de ontwikkeling van het internationaal opererende bedrijfsleven aan het einde van de negentiende en aan het begin van de twintigste eeuw. Tevens is dit onderzoek van belang voor de geschiedenis van het mecenaat, het imago van bedrijfsleven en kunst in bepaalde periodes en biedt het inzicht in netwerken van maatschappelijk belang.

Profiel

- voltuioide doctoraalopleiding
- aantoonbare belangstelling voor interdisciplinair onderzoek
- aantoonbare kennis van de internationale zakenwereld en de economische geschiedenis van Nederland
- aantoonbare belangstelling voor theoretische en methodologische kwesties
- stilistische vaardigheden
- ervaring met archiefonderzoek.

Aanbod De RUG biedt een salaris van minimaal € 1.877,- bruto per maand in het eerste jaar tot maximaal € 2.407,- bruto per maand in het vierde jaar bij volledige werktijd. U krijgt een tijdelijke aanstelling van 0,9 fte voor een periode van één jaar. Binnen het eerste jaar vindt op basis van het opgestelde werkplan een beoordeling plaats, waarbij vastgesteld wordt of er uitzicht is op afronding van het proefschrift in de volgende drie jaar. Bij een positieve beoordeling wordt uw aanstelling verlengd tot 1 september 2010. Aanstelling geschiedt binnen het ICOC. De opleiding voor de onderhavige projectplaatsen wordt voornamelijk verzorgd door de lokale Onderzoekschool Geesteswetenschappen Groningen (OGWG). Voor alle kandidaten voor deze vacatures geldt dat zij hun sollicitatie dienen te schrijven aan de hand van het ICOC-sollicitatieformat voor promovendi. Dit is te vinden op de website: <http://www.rug.nl/let/icog> Datum van indiensttreding: 1 september 2006 of, mogelijk, enkele maanden later. Gespreken met daarvoor uitgenodigde kandidaten vinden waarschijnlijk plaats tussen 8 en 12 mei.

Informatie Voor meer informatie kunt u contact opnemen met dr. Hans Renders, directeur Biografie Instituut, telefoon (050) 363 58 16 / (06) 53 216 666, e-mail: h.renders@rug.nl of prof. dr. M. Gosman, directeur ICOC en OGWG, e-mail: m.gosman@rug.nl Zie verder: www.rug.nl/biografie/instituut en www.rug.nl/let/icog

Acquisitie wordt niet op prijs gesteld.

Rijksuniversiteit Groningen

Biografie Internationaal

Maison Descartes
Institut Français de Pays-Bas
Vijzelgracht 2a
1017 HR Amsterdam

30 september 2005

Biografie Instituut

Werkgroep Biografie

Privé in de Politieke Biografie

Rijksuniversiteit Groningen
Senaatskamer Academiegebouw
Broerstraat 5
9712 CP Groningen

Biografie Instituut
Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen

24 maart 2006

RuG

Suetonius

Aubrey

Boswell

Plutarchus

Stephen

Brantome

Vasari

Hans Andreus

J.C. Bloem

Jan Campert

Ferdinand Domela
Nieuwenhuis

Sigmund Freud

G.J. van Heuven
Goedhart

Loe de Jong

Willem
Schermerhorn

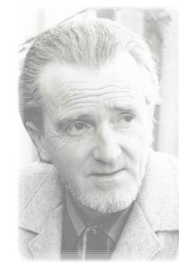
Anton Kröller

H. Kröller-Müller

Alice Nahon

Jan Hanlo

Postadres

**Biografie Instituut
Rijksuniversiteit Groningen
Postbus 716
9700 AS Groningen**

Bezoekadres

**Faculteit der Letteren
Oude Kijk in 't Jatstraat 26
Bouwdeel 13.15
Kamers 377, 378 en 379
9712 EK Groningen**

Telefoon

050-3635816 / 06-53216666

E-mail

Biografie.Instituut@rug.nl

Website

**www.biografieinstituut.nl
www.rug.nl/biografieinstituut**